

הנחיית פרקליט המדינה	הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התיחום שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית
2 יולי 2020	

2.39 – מעשים מגונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התיחום שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית

עניינה של הנחיה זו בהתוויית מדיניות התביעה בעניין שיקולי ברירת טיב ההליך המשפטי – פלילי / משמעותי – בתיקי עבירות של מעשים מגונים לפי סעיפים 348-349 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: **חוק העונשין**); ובתיקי עבירות של הטרדה מינית או עבירות התנכלות לפי החוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 (להלן: **הטרדה מינית; התנכלות**).

הנחיה זו מנחה, בראש ובראשונה, בעניין השיקולים והכללים שיש ליישם בנושא הנדון בתיקי עבירות של מעשים מגונים, הטרדה מינית או התנכלות. ואולם, ניתן ליישמה, במקרים המתאימים ובשינויים המחויבים, גם בעבירות אחרות.

בכל עניין שבו נוקטת הנחייה זו בלשון זכר אף לשון נקבה במשמע, אלא אם ההקשר מחייב אחרת.

א. המסגרת הנורמטיבית:

1. "הטרדה מינית" ו"התנכלות" הוגדרו בסעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 (להלן: **החוק למניעת הטרדה מינית**).

הטרדה מינית הוגדרה בסעיף 3(א), בין היתר, כסחיטה באיומים (כמשמעותה בסעיף 428 לחוק העונשין) בדרישה לעשות מעשה בעל אופי מיני; מעשים מגונים; הצעות חוזרות בעלות אופי מיני; התייחסויות חוזרות המתמקדות במיניותו של אדם; התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו, מיניותו, או נטייתו המינית; פרסומים מיניים העלולים להשפיל או לבזות; ועוד.

"סחיטה באיומים" הוגדרה בסעיף 428 לחוק העונשין כ"המאיים על אדם בכתב, בעל פה או בהתנהגות, בפגיעה שלא כדין בגופו או בגוף אדם אחר, בחירותם, ברכושם, בפרנסתם, בשמם הטוב או בצנעת הפרט שלהם, או מאיים על אדם לפרסם או להימנע מפרסם דבר הנוגע לו או לאדם אחר, או מטיל אימה על אדם בדרך אחרת, הכל כדי להניע את האדם לעשות מעשה או להימנע ממעשה שהוא רשאי לעשותו...".

"מעשה מגונה" הוגדר בסעיף 348(ו) לחוק העונשין כ"מעשה לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים". סעיפים 348(א)-(ה) ו-349 לחוק קובעים עבירות שונות של מעשים מגונים, לצד נסיבות ייחודיות של ביצוע עבירות כאמור.

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

התנכלות הוגדרה בסעיף 3(ב) כפגיעה מכל סוג שהוא, שמקורה בהטרדה מינית או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית.

סעיפים 4-5 לחוק למניעת הטרדה מינית קובעים עבירות של "הטרדה מינית" ו"התנכלות", שלצדן נקבעו עונשים שונים. לעניין זה יובהר כי **העבירה** של "הטרדה מינית" (במובחן מן **ההגדרה** של "הטרדה מינית") אינה כוללת מעשים של סחיטה באיומים בדרישה לעשיית מעשה בעל אופי מיני או מעשים מגונים¹, בשל העובדה שמעשים אלה הוגדרו כעבירות עצמאיות בחוק העונשין. לפיכך, על מעשים מן הסוג האמור יש להעמיד לדין בעבירות לפי חוק העונשין. יחד עם זאת, לצורך יישום הנחייה זו, יש ליתן את הדעת לכך שמעשים מן הסוג האמור נכללו **בהגדרה** של "הטרדה מינית". לפיכך, הוראות הנחיה זו יחולו גם על מעשים מסוג זה.

2. המעשים הנופלים תחת הגדרת "הטרדה מינית" ו"התנכלות" הם מעשי עבירה שעשויים להתאפיין כבעלי חומרה יתירה, אך גם כמעשי עבירה קלים באופן יחסי. כמו כן, מעשי עבירה אלה נופלים לא אחת גם בגדר **עבירות משמעת** (במקומות עבודה שחלים בהם כללי משמעת, כמפורט להלן) לצד מעמדם כעבירות פליליות. לפיכך, במקרים הקלים באופן יחסי עשויה לעלות לעיתים שאלת קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית: האם נכון לנקוט נגד עובר העבירה בהליך פלילי של ממש, או להסתפק בעניינו בהליך משמעתי בלבד.

3. שאלה זו עשויה להתעורר בשני מצבים שונים (לפחות):

א. האחד, בשעה שמועבר ליחידת חקירה או תביעה פלילית, תיק שעניינו בעבירות פליליות כאמור, שנסיבות ביצוען קל באופן יחסי.

ב. השני, כשמוגשת תלונה לגוף העוסק בעבירות משמעת על עבירות משמעת כאמור, שמטבע הדברים, נסיבות ביצוען קל באופן יחסי, ולמרות זאת מתעוררת השאלה אם נכון, בשל נסיבות העניין, להעביר את הטיפול להליך פלילי דווקא. במקרה זה, יש להבחין בין מקום עבודה שהמדינה היא המעביד בו או שהוא גוף ציבורי שהוחל עליו חוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-1963, לבין מקומות עבודה אחרים:

1) כאשר על העובדים במקום העבודה חל או הוחל חוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-

¹ סעיף 4 לחוק למניעת הטרדה מינית קובע איסור כללי על "הטרדה מינית" הכוללת, לפי הגדרתה בסעיף 3 לחוק גם סחיטה באיומים לביצוע מעשה מיני ומעשים מגונים. יחד עם זאת, סעיף 5 לחוק, שהוא סעיף העונשין, קובע ענישה לכל סוגי ההטרדות המיניות שנקבעו בהגדרה – למעט מעשים של סחיטה באיומים מן הסוג האמור ושל מעשים מגונים. משמעות הדבר היא כי האיסור והענישה הרלוונטיים למעשים אלה הם **אלו שנקבעו בחוק העונשין** על העבירות של "סחיטה באיומים" ו"מעשים מגונים". לפיכך, במעשים מן הסוג האמור נכון להעמיד לדין בעבירות לפי חוק העונשין, אך יחד עם זאת ליישם עליהם את כללי הנחיה זו בהתחשב בעובדה שהם נופלים בגדר המונח "הטרדה מינית" בחוק, שלגביו נקבעו כללים ייחודיים מקבילים להגשת תלונה משמעתית – כאמור בפירוט בהנחיה.

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגוונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

1963 (להלן: **חוק המשמעת**), אזי **אגף המשמעת בנציבות שירות המדינה** (להלן: **אגף המשמעת**) הוא הגורם האחראי על בירור תלונה שעניינה עבירת משמעת. תלונות או מידע על עבירות משמעת כאמור, תנותבנה, בנסיבות אלה, לאגף המשמעת (לבירור ולחקירה), שבפניו עשויה לעלות השאלה אם ראוי לנתב את התלונה לאפיק הפלילי.

יצוין עוד, כי ביחס לחקירות משמעת במקומות עבודה אשר חוק שירות המדינה חל או הוחל בהם [שאזי הגוף החוקר הוא אגף חקירות משמעת בנציבות שירות המדינה], קיים גם נוהל של האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל (נוהל 03.300.228 - "ממשקי העבודה של משטרת ישראל ונציבות שירות המדינה: ניתוב תיקים וכללי דיווח"). נוהל זה מתייחס באופן כללי לשיקול הדעת בנייתוב תלונות בין נציבות שירות המדינה לבין המשטרה (להלן: **נוהל הניתוב**), והוראותיו נוגעות למערך היחסים שבין שני גופים אלה בלבד.²

(2) במקומות עבודה שבהם לא חל חוק המשמעת, מי שמינה המעביד באופן ספציפי לאותו מקום עבודה, הוא זה שעורך את הבירור העובדתי וממליץ למעביד כיצד לנהוג, על פי הסדר המשמעת החל במקום. ואולם, אם הוגש הליך משמעתי נגד עובד, ובמסגרתו עלה חשש לביצוע עבירה פלילית, חלה חובה על כל אדם הממלא תפקיד בהליך משמעתי זה, ליידע את היועץ המשפטי לממשלה בדבר החשד, בהתאם לסעיף 269 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**). נמסרה הודעה כאמור, מוסמך היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 270 לחוק העונשין להורות על הפסקת הליך השיפוט המשמעתי האמור, אם החליט לנקוט נגד הנקבל/החשוד בהליך פלילי, על דרך העברת התיק לחקירה משטרתית. בנסיבות אלה, עשויה להתעורר שאלת טיב ההליך הראוי במקרה הקונקרטי: האם להורות על הפסקת ההליך המשמעתי ולנקוט בהליך פלילי בהתאם לסמכות לפי סעיף 270 לחוק העונשין, אם לאו.

בעניין זה יובהר, כי הגורם שהוסמך על ידי היועץ המשפטי לממשלה לטיפול בהודעות לפי סעיף 269 כאמור הוא המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) (להלן: **המשנה לפרקליט המדינה**).

4. ראוי להדגיש, כי במעשי עבירה של הטרדה מינית והתנכלות **על ידי עובד במסגרת יחסי עבודה**,³

² רובו של נוהל הניתוב עוסק בממשקי העבודה שבין משטרת ישראל לבין נציבות שירות המדינה. חלק מן הנוהל עוסק בשיקולי ברירת ההליך הרצוי - פלילי / משמעתי. שיקולי נוהל הניתוב בהקשר זה עולים בקנה אחד עם שיקולי והוראות הנחיה זו. יחד עם זאת, מקום בו מתעוררת סתירה לכאורית בין שיקולי הנוהל לשיקולי הנחיה זו, יגברו שיקולי והוראות הנחייה זו על הוראות ושיקולי נוהל הניתוב.
³ להגדרת "מסגרת יחסי עבודה" ולהיקף חובות המעסיק בהקשר זה ראו סעיף 2 ו-7 לחוק, וכן הכללים שנקבעו לעניין זה בתקנות.

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגוונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

קיימים שני מסלולים אפשריים – נפרדים ועצמאיים – להגשת תלונה או בירורה⁴ מכוח החוק ומכוח התקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעביד), התשנ"ח-1998 (להלן: **התקנות**):

א. המסלול האחד, כבכל עבירה פלילית אחרת, הוא הגשת **תלונה פלילית במשטרת ישראל**⁵.

ב. המסלול השני, הוא הגשת תלונה על הטרדה מינית או התנכלות אצל **האחראי במקום העבודה**⁶, בהתאם להוראות ולכללי הליך הבירור שנקבעו לעניין זה בסעיף 7(א)(1) לחוק למניעת הטרדה מינית ובסעיפים 3-7 לתקנות למניעת הטרדה מינית. תלונה, כאמור, עשויה להבשיל בתום הליך הבירור (המסור בידי האחראי במקום העבודה) לכדי המלצה למעביד לנקוט בצעדים נגד הנילון, ובכלל זה לפתוח נגדו בהליכים משמעתיים.

ג. בשני המסלולים הנזכרים עשויה **הנפגעת** להיות עובד/ת שהוטרד/ה במקום עבודתו/ה על ידי עובד אחר במסגרת יחסי עבודה, או אזרח/ית שפנה/תה לקבלת שירות במקום העבודה והוטרד/ה על ידי נותן/נת השירות.

ד. לפי סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **החסד"פ**) וסעיף 64 לתוספת ראשונה א' לחסד"פ, תיקי חקירה (פליליים) בעניין עבירות לפי החוק למניעת הטרדה מינית יש להעביר לטיפול של **הפרקליטות**.

לעומת זאת, תלונות המוגשות לאחראי במקום העבודה (תלונות משמעתיות) מועברות ומתבררות באגף המשמעת – במקום עבודה שהמדינה היא המעביד בו או בגוף ציבורי שהוחל עליו חוק המשמעת; או על ידי האחראי (קרי - **מי שמינה המעביד**, לפי **החוק למניעת הטרדה מינית, באופן ספציפי לאותו מקום עבודה**) – במקומות עבודה אחרים.

ה. לפיכך, בעבירות של הטרדה מינית והתנכלות יש **צורך מוגבר** בהסדרה, תיאום ואכיפת שיקולים אחידים ושוויוניים על ידי גופי החקירה הפועלים לפי סמכות בדין בהתאם לשני המסלולים החלופיים האמורים.

ב. התוויית מדיניות התביעה:

⁴ וזאת אף מעבר להגשת תובענה אזרחית-נזיקית בבית הדין לעבודה, וכן האפשרות בחוק להגשת קובלנה ישירה למוסדות משמעת פרטיקולריים החלים על מקצועות מסוימים, או האפשרות בחוק להגשת תלונה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה (תמ"ת), שם הוסמכו מפקחים מבין עובדי האגף לאכיפת חוקי עבודה לפקח על ביצוע הוראות סעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה שכותרתו "פגיעה על רקע הטרדה מינית".

⁵ או במחלקה לחקירות שוטרים, במקרה שהנילון הוא שוטר.
⁶ תקנה 4 לתקנות הנזכרות קובעת כי "מעסיק ימנה אדם מטעמו כאחראי...", שתפקידו לפי תקנה 4(ה) הם, בין היתר, לקבל תלונות לפי החוק למניעת הטרדה מינית ולבררן.

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגוונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

5. במקרים המנויים מעלה (או בכל מקרה מתאים אחר, בשינויים המחויבים), בהם הגיעה תלונה כאמור לגוף חקירה או תביעה, יפעל התובע המטפל בתיק; מנהל אגף המשמעת בנציבות שירות המדינה (או מי מטעמו); ראש מחלקת משמעת במשטרת ישראל (או מי מטעמו); או בא-כוח היועץ המשפטי לממשלה שלו נמסרה הסמכות לפי סעיף 270 לחוק העונשין; בעניין ברירת טיב ההליך שיינקט בתיקים מן הסוג האמור, לפי השיקולים והכללים המפורטים להלן בהנחיה זו.

6. מטרת השיקולים והכללים שלהלן היא לחתור לאחידות ולשוויון באופן אכיפת החוק בתחום זה ברמה הארצית, תוך הבהרת קווי התפר הרלוונטיים שבין הדין הפלילי לדין המשמעותי בעבירות הנזכרות⁷, וכן להבטיח יישום אכיפת חוק יעילה ומתואמת בין גופי החקירה השונים.

7. שיקולים לברירת טיב ההליך האכיפה – פלילי או משמעותי:

תובע, מנהל אגף המשמעת, ראש מחלקת המשמעת במשטרה, או בא-כוח היועץ המשפטי לממשלה (בהפעלת הסמכות לפי סעיף 270 לחוק העונשין), רשאים להחליט על ניתובו של תיק, שעניינו תלונה על ביצוע עבירה כאמור, מהליך פלילי להליך משמעותי או להיפך, בכפוף לשיקולים המפורטים הבאים (אין מדובר ברשימה סגורה):

1) **אופיו הדומיננטי של החשד** – ככל שהמעשה המיוחס לנילון הוא בעל אופי פלילי יותר (כגון מעשי הטרדה העולים כדי עבירות מין מובהקות בחוק העונשין, או מעשי התנכלות העולים במובהק כדי עבירות פליליות אחרות), כן תיטה הכף לניתוב התיק להליך הפלילי, ולהיפך.

2) **חומרת מעשה העבירה** – ככל שמדובר במעשה עבירה בעל גוון חומרה משמעותי יותר (כגון – בעבירות של מעשים מגוונים, הטרדה מינית או התנכלות – מגע משמעותי בגוף הנפגע/ת, מגע באיברי גוף מוצנעים, פגיעה בפרטיות, ביצוע המעשים באופן מבזה או משפיל, או הטרדה מינית או התנכלות חמורות או מתמשכות, או בהטרדה שולוותה אליה גם התנכלות), כן תיטה הכף להעדפת האפיק הפלילי על פני האפיק המשמעותי.

3) **העדר ראיות מספיקות במישור הפלילי, תוך בחינת אפשרות העמדה לדין בעבירה משמעותית** – סבר התובע המטפל בתיק כי לא נמצאו די ראיות ברמה הנדרשת במשפט הפלילי להעמדה לדין בעבירות מושא התלונה (כגון – בעבירות של מעשים מגוונים או הטרדה מינית – כאשר יסוד הבעת אי-ההסכמה או יסוד ניצול יחסי המרות רלוונטיים ואין אפשרות

⁷ לעניין שיקולי ברירת טיב ההליך – פלילי/משמעותי – בהקשר אחר, ראו למשל בג"צ 88/10 אווה ויעקב שוורץ נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח' (פורסם בנבו).

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התיחום שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

להוכיחם), ייסגר התיק מחוסר ראיות. ואולם, גם במקרה כזה יתכנו נסיבות שבהן ראוי שהנילון יעמוד לדין משמעותי⁸. במקרה כזה, על הפרקליט המחליט על סגירת התיק להפנותו לגוף המשמעת הרלוונטי להמשך בחינה של היבטיו המשמעותיים. באופן דומה יש לפעול גם במקרה בו נסגר התיק בעילה של חוסר אשמה פלילית.

(4) **יעילות החקירה** – סמכויות החקירה, האמצעים, העדיפות המקצועית והניסיון הקיים בגופי החקירה השונים (משטרה או מח"ש / אגף חקירות משמעת בנציבות שירות המדינה / גוף החקירה של מחלקת המשמעת במשטרה – קצין בודק), עשויים להצדיק את ניתוב התלונה **בשלב החקירה** לגוף החקירה הנהנה מיתרון בהקשר זה (בכפוף לכללים שנקבעו בנוהל הניתוב). ואולם, שיקול זה לא יהווה שיקול רלוונטי באשר לטיב ההליך שבו **יועמד הנילון לדין**. כך, אם נוהלה החקירה באפיק הפלילי – לא יהיה בכך כדי להוות שיקול שלא לנתב את ההליך המשפטי לאפיק המשמעותי, ככל שהנסיבות מצדיקות זאת; ואולם במצב ההפוך, שבו התנהלה החקירה באפיק המשמעותי, אך שיקולי הנחיה זו תומכים בניתוב ההליך המשפטי לאפיק הפלילי, יש להשלים תחילה את החקירה בהליך הפלילי, כך שניתן יהיה לעשות שימוש בתוצריה במסגרת הליך פלילי.

(5) **שותפים לעבירה** – ככל שתיק החקירה מנוהל נגד מספר נילונים/חשודים, כשלגבי אחד מהם תומכים מירב השיקולים בחקירתו או בהעמדתו לדין באפיק הפלילי, **ייחקר** התיק כולו, כמקשה אחת, על ידי המשטרה, או על ידי מח"ש, לפי העניין (בכפוף לכללי נוהל הניתוב). ואולם, בשיקול זה אין כדי להגביל את שיקול הדעת בדבר טיב ההליך שבו יועמד לדין כל אחד מן השותפים.

(6) **נסיבות העניין בכללותן (עניין לציבור)**⁹ – קבלת החלטה בדבר ברירת טיב ההליך תהלו, בשינויים המחויבים, את השיקולים שנקבעו בהנחיית פרקליט המדינה 1.1 - אי פתיחה בחקירה או סגירת תיק בעילת "נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה/העמדה לדין", בדגש על סעיף 12 להנחיה האמורה, שעניינו אפשרות הברירה בהליכים חלופיים להליך הפלילי. ככל ששיקולי הנחיית פרקליט המדינה 1.1 מצדיקים את העמדת הנילון לדין פלילי, כן תגבר הנטייה בבחירת הליך זה, ולהיפך (יודגש כי חלק מן השיקולים המנויים בהנחית פרקליט המדינה 1.1 מפורטים להלן עם דגשים הנוגעים לעניינה הספציפי של הנחייה זו).

⁸ למשל בנסיבות בהן יסודות העבירה המשמעתית שונים מיסודות העבירה הפלילית, אך לא בשל השוני ברף הראייתי הנדרש בשני ההליכים.

⁹ הביטוי "עניין לציבור" הוחלף בתיקון מס' 82 לחסד"פ בביטוי "נסיבות העניין בכללותן אינן מצדיקות פתיחה בחקירה/העמדה לדין". לעניין זה ראו הנחיית פרקליט המדינה 1.1 – "אי פתיחה בחקירה או סגירת תיק בעילת נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה/העמדה לדין".

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגוונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

באשר לאופן הטיפול בתיקים משמעתיים שהוסבו מתיקים פליליים ולמיהות הגורם שיופיע בהליך המשמעת המוסב, יש לשים לב לתוכן הנחיית פרקליט המדינה 4.6 – "הטיפול בתיקים משמעתיים שהוסבו מתיקים פליליים".

(7) **תדירות המעשים ומספר המתלוננים** – יש לבחון האם מדובר במעשה חד פעמי או במספר מעשים, וכן האם המעשים בוצעו כלפי מתלוננת אחת או מספר מתלוננות. ככל שתדירות המעשים מצד אותו נילון גדולה יותר, וכך גם ככל שמדובר במספר מתלוננות רב יותר, כן תיטה הכף להעמידו לדין פלילי ולא משמעתית.

(8) **רום דרגתו או מעמדו של מבצע הטרדה** – הציפייה להתנהגות נאותה מבעלי תפקיד, דרגה או מעמד בכירים במקום העבודה, כמו גם מידת הפגיעה שיש במעשי עבירה של בעלי תפקיד, דרגה או מעמד כאמור (בדגש על מעשים מגוונים, הטרדה או התנכלות), גבוהות יותר. לכן, ככל שמדובר במעשים של בעלי תפקיד בכיר, בעל מעמד גבוה או בעל דרגה בכירה במקום העבודה, כן תיטה הכף להעמדתם לדין פלילי ולא משמעתית.

(9) **טיב הפער שבין מבצע העבירה לבין המתלוננת/ן** – יש ליתן את הדעת לפערי גיל, מעמד או דרגה בין הנילון לבין הנפגעת/ת. ככל שפערים אלה גדולים יותר, וככל שמדובר בניצול ברור יותר של הפער כאמור, כן גדולה יותר מידת הפגיעה ועוצמת האינטרס בהעמדת הנילון לדין פלילי דווקא.

(10) **יחסי כפיפות בין הנילון לנפגעת/ת** – ככל שבין הנילון לנפגעת/ת התקיימו יחסי כפיפות או מרות (ובכלל זה מרות עקיפה) בזמן ביצוע העבירה/ות, כן יהווה הדבר שיקול להפניית החקירה וההליך לאפיק הפלילי.

(11) **משך התקופה שבה נמשכו מעשי העבירה** – ככל שפרק הזמן שבו בוצעו מעשי העבירה היה ארוך יותר, כן יגבר האינטרס הציבורי להעמדת הנילון לדין פלילי דווקא.

(12) **הבעת אי הסכמה חוזרת ונשנית מצד הנפגעת/ת** – ככל שבזמן ביצוע העבירה/ות או לאחריו הביע הנפגעת/ת אי הסכמה חוזרת ונשנית למעשים והנילון שב וביצע עבירות נוספות לאחר הבעת הסירוב כאמור, יש לראות בכך משום נסיבה מחמירה שבכוחה להצדיק את העדפת ההליך הפלילי על פני המשמעתית.

(13) **עברו המשמעתית או הפלילי של מבצע העבירה ומעורבותו באירועים דומים בעבר** – עבר פלילי או משמעתית, או מעורבות קודמת בעבירות דומות, עשויים לתמוך בהעדפת ההליך הפלילי על פני המשמעתית.

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגוונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

14) **תוצאות מעשי העבירה והשלכותיהם על המתלוננת/ן** – ככל שתוצאות הפגיעה, ובכלל זה פגיעה נפשית, חמורות יותר, כך תהא הנטייה לנתב את תיק התלונה לאפיק הפלילי.

15) **עמדת הנפגעת/ת ומשמעות בחירתו/ה את האפיק הפלילי/המשמעותי דווקא** – יש ליתן משקל מסויים לעמדת הנפגעת/ת ולבחירת מסלול התלונה שנבחר על ידו/ה, אך זאת בכפוף לשיקול חומרת המעשים המיוחסים לנילון, כאמור לעיל, ובכפוף לאמור בהנחיית פרקליט המדינה 2.33 – חקירה והעמדה לדין בעבירות מין בהעדר שיתוף פעולה מצד נפגע העבירה¹⁰.

16) **התנהלות מבצע העבירה לאחר מעשה** – יש ליתן משקל לנטילת אחריות או להבעת חרטה כנות על ידי הנילון, או לנכונותו לפצות את הנפגעת/ת, וכן לעיתוי שבו הובעה החרטה, נלקחה האחריות, או הוצע הפיצוי על ידו.

17) **הליך משמעותי מקביל** – ככל שהתנהלה זה מכבר חקירה משמעתית, הוגשה קובלנה משמעתית, או הסתיים ההליך המשמעותי בהרשעת הנילון, יש ליתן לכך ולתוצאות ההליך המשמעותי משקל בעת קבלת ההחלטה אם להעמיד את הנילון גם לדין פלילי¹⁰.

8. הועברה תלונה או מידע לטיפול אגף המשמעת או מחלקת המשמעת של המשטרה, וסבר מנהל אגף המשמעת או ראש מחלקת המשמעת במשטרה, כי יש מקום לנתב את המשך החקירה והטיפול בתיק להליך הפלילי, יפעל מנהל אגף / מחלקת המשמעת גם לפי הכללים הבאים:

(א) מנהל אגף המשמעת או ראש מחלקת המשמעת במשטרה, או מי מטעמו, יידע את הנפגעת/ת, ובמקרים המתאימים אף ימליץ לו, להגיש תלונה במשטרה / במח"ש, תוך שיסביר לו/ה את חשיבות ההליך הפלילי והאינטרס הציבורי הקיים בהקשרים אלה. בעניין זה יפעל מנהל אגף המשמעת או ראש מחלקת המשמעת במשטרה בהתאם לכללים שנקבעו בהנחיית פרקליט המדינה 2.33 (הנזכרת לעיל), בשינויים המחויבים.

(ב) סירב/ה הנפגעת/ת להגיש תלונה כאמור, יש לתעד בכתב את מצב הדברים לפיו הוא/יא מודעת/ת לזכותו/ה על פי החוק להגיש תלונה במשטרת ישראל וכי הוא/יא אינו/ה מעוניין/נת לעשות כן, אלא להשאיר את הטיפול בתלונה במישור המשמעותי בנציבות שירות המדינה.

¹⁰ בהקשר זה, וביחס לשלב הניתוב של תיק החקירה מאפיק משמעותי לחקירה פלילית, יש משקל לשאלה האם הושלמה חקירה משמעתית במסגרתה כבר נחקר החשוד באזהרה. ככל שהחשוד נחקר באזהרה בחקירה משמעתית שהושלמה, הנטייה תהיה להותיר הטיפול בתיק באפיק המשמעותי, אלא אם כן יתר הנסיבות מטום את הכף לפתיחה בחקירה פלילית, חרף היותה מאוחרת לחקירה משמעותית.

<p>הנחיה מספר 2.39 – מעשים מגוונים, מעשים של הטרדה מינית והתנכלות, או מעשי עבירה מתאימים אחרים – קווי התייחסות שבין אכיפה פלילית לאכיפה משמעתית</p>	<p>הנחיית פרקליט המדינה</p>
	<p>2 יולי 2020</p>

(ג) מנהל אגף המשמעת או ראש מחלקת המשמעת במשטרה ייתן משקל לסירוב הנפגעת להגיש תלונה במשטרה או במח"ש בעת קבלת החלטתו אם לנתב את התיק לאפיק הפלילי (בכפוף לשיקולי הנחיית פרקליט המדינה 2.33, כאמור מעלה). יחד עם זאת, ואף שעמדת המתלוננת היא בעלת משמעות לעניין זה, בנסיבות שקיימת חומרה יתירה במעשים המיוחסים לנילון, לא יהיה בסירוב הנפגעת כאמור כדי למנוע את העברת התיק לטיפול משטרת-פלילי (או למח"ש) חרף סירובה.

(ד) במקרים גבוליים ייועץ מנהל אגף המשמעת בנציבות שירות המדינה או ראש מחלקת המשמעת במשטרה עם המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), או עם מי מטעמו.

9. הוראות ודגשים נוספים:

א. הוגשה תלונה פלילית במשטרה או במח"ש על ביצוע עבירה, לכאורה, של הטרדה מינית, התנכלות, או כל עבירה מתאימה אחרת (כאמור ברישא להנחיה זו), תחקור המשטרה או מח"ש את התלונה¹¹ ותעביר בסיומה את תיק החקירה ליחידת התביעה הרלוונטית. במקרים בהם מדובר בתלונה נגד עובד שחל עליו חוק המשמעת, כי אז, בהתאם ובכפוף לכללים שנקבעו בנוהל הניתוב (כאמור בסעיף 1ב4 לעיל), תיידע המשטרה את אגף המשמעת בנציבות שירות המדינה (או מח"ש את מחלקת המשמעת במשטרה) בדבר ניהול החקירה נגד הנילון.

ב. הועברו תלונה או מידע לטיפול אגף המשמעת וסבר מנהל אגף המשמעת כי יש מקום לנתב את המשך החקירה והטיפול בתיק להליך הפלילי (על ידי המשטרה), יפעל מנהל האגף בעניין זה על פי כללי ונוהלי נוהל הניתוב, ובלבד שיש בכך כדי להלום את שיקולי הנחייה זו. החלטתו זו של מנהל אגף המשמעת תתקבל על בסיס המידע המרבי שניתן היה לקבל על אודות פרטי התלונה מן המתלוננת או מן העדים הרלוונטיים.

¹¹ בכפוף לתנאים שנקבעו לעניין זה בסעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.